

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il :פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - מ"ו

1. **רב: הקונה עבד מן העובד כוכבים ולפני שהטבילו לגירות, קדם העבד וטבל לשם בן חורין - קנה עצמו להיות בן חורין. מה הטעם?**
 גוף העבד לא היה קנוי לעכו"ם, ומקנה לישראל רק את שיעבוד מעשה ידיו. כשקדם העבד לטבול, הפקיע את שיעבודו.
רב כדעת רבא - ייחד את שורו, חמצו, עבדו, לפרעון חוב, אעפ"כ יחול הקדש על השור, או איסור הנאה על החמץ, או שחרור לעבד. מעשה בבלוריא הגירות - שקדמו עבדיה וטבלו לפניה. חכמים פסקו: קנו עצמן להיות בני חורין. הביאור: 'לפניה' הועיל אפילו אם לא טבלו במפורש לגירות. אבל אם יטבלו אחריה, מועיל רק אם פירשו.
2. **עכו"ם שמכר עצמו לישראל לא יועיל לו להקדים ולטבול לשם בן חורין. מנין?**
 "... מהם תקנו" - אתם קונים מהם ולא הם קונים מכם, ואין הכוונה שעכו"ם אינו יכול לקנות מעשה ידיו של ישראל שהרי למדנו "משפחת גר" - זה העובד כוכבים. אלא הכוונה לקנות גופו, ואילו ישראל כן קונה גופו. **רב אחא פרך: יתכן שקונה אותו בכסף יחד עם טבילה. קשיא.**
3. **איזו עצה יש לאדון שלא יפסיד את העבד?**
 לתת עליו עול מלאכה במים באופן שיהיה ניכר שטבילתו לעבדות, ולא יועיל לעבד לומר שטבילתו לשם בן חורין, ומצינו שכך נהג רב אשי בעבדו.
4. **אנשי פפא בר אבא, היו פורעים מס גולגולת עבור אלו שאין להם לשלם, ובכך היו משתעבדים להם. האם יצטרכו ביציאתם גט שחרור?**
 כיון שהם משועבדים מכח דינא דמלכותא דינא, קנויים הם לגופם וזקוקים לגט שחרור.
5. **אלו הוראות הורה ר' יוחנן בדבר הנהגותיהם של בני גבלא?**
 - א. בנות ישראל שנתעברו מגרים שמלו לשם גירות אבל לא טבלו - מכיון שלא טבל נשאר עכו"ם, ועכו"ם הבא על בת ישראל - הולד ממזר.
 - ב. יין שמזגו אותו נכרים יין נסך - כמו שאומרים לנזיר 'סחור סחור' כך כאן גוזרים כדי שלא יכשלו ביין נסך ממש.
 - ג. תורמוסין שנשלקו ע"י נכרים - מעיקר הדין מותרין, אע"פ שתורמוסין כדבר שאינו נאכל כמות שהוא חי, שיש בו משום בשולי עכו"ם, מ"מ כיון שאינו עולה על שולחן מלכים לאכול בו את הפת מותר לבני תורה. אבל להם, שאינם בני תורה אסור, שלא יכשלו בבישול עכו"ם ממש.
6. **גר שמל ולא טבל או הפוך - מה דינו למסקנא?**
בטבל ולא מל - ר' אליעזר ור' יהושע סוברים שמועיל, כשם שהאמהות טבלו ולא מלו [ודנין אפשר משא"א כשם שלמדו פסח מצרים מפסח דורות]. במל ולא טבל - לר' אליעזר, לומדים מאבותינו שיצאו ממצרים שמועיל בלא טבילה. לר' יהושע אף אצל אבותינו היה טבילה. המקור שהאבות טבלו - אין לומר מ"לך אל העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלותם" שיתכן ששם טבלו משום נקיות אלא: "ויקח משה את הדם ויזרוק על העם" ומסורת בידנו שאין הזאה בלא טבילה. המקור לטבילה באמהות - סברא, שאל"כ במה נכנסו תחת כנפי השכינה.
7. **לחכמים אינו גר עד שימול ויטבול. ור' יוחנן קבע הלכה כמותם. מה חידוש בזה הרי הם 'רבי'?**
 חכמים היינו שיטת יחיד של ר' יוסי, שפסק באומר מלתי ולא טבלתי אין מטבילין אותו וכן הלכה. ולא כר' יהודה הסובר: מטבילין אותו, ודי בזה.
8. **שנינו: לר' יהודה מטבילין גר בשבת, כיון שאינו תיקון. לר' יוסי: אין מטבילין, כיון שנחשב תיקון. מה החידוש בזה?**
 לרבי יהודה - שלא אומרים שטעמו שטבילה עיקר, ולפ"ז לא יטבול בשבת. אלא טעמו שאין צריך את שניהם.
 לר' יוסי - שלא אומרים שטעמו, שמילה עיקר ואין מילה בפנינו, ולפ"ז כשמל לפנינו - יטבול בשבת. אלא טעמו שצריך את שניהם.
9. **הגיע גר שמל ולא טבל, לפני ר' חייא ברבי [ועוד ב' אמוראים] אמר לגר, המתן כאן עד למחר ונטבילך. אלו ג' הלכות למדו מדבריו?**
 א. גר צריך שלשה, ב. אינו גר עד שימול ויטבול, ג. אין מטבילין גר בלילה.
 אמנם אין ללמוד שצריך מומחין כיון שיתכן שכך אירע שם. המקור שגר צריך שלשה - כיון שנאמר בו 'משפט'.